

Kirke her i Landet var det almindelig Skik, at Børnene toges til Alters sammen med Forældrene. Biskop Peder Palladius opfordrer ligefrem Forældrene til at tage Børn med ikke alene til Prædiken, men til Alters. Det falder helt underligt for os nu at læse, at han endogsaa opfordrer Mødrene til at tage smaa Børn, Pattebørn, med til Kirke, og hvis de bleve urolige eller gjorde for megen Alarm, kunde Mødrene staa ud paa Gangen og søfte dem lidt og se at faa dem i Ro. Jeg tror ikke, at Nutidens Præster vilde finde det rart, om Mødrene mødte saadan med deres Børn, og de skreg op midt under Prædikenen. Det ligger i, at hele den Tid saa saaledes paa de kirkelige Tilstande og det kirkelige Liv, at det gjaldt om at faa saa mange som muligt til Kirke, at ingen Husstand skulde være urepræsenteret nogen Sinde under Gudstjenesten. Alt aandeligt Liv saa godt som samledes den Gang i Kirken. Det var derfor ogsaa god kirkelig Skik, at man tog Børn med til Naddereren. Denne kirkelige Skik var for øvrigt allerede for en stor Del bortfalden i det praktiske Liv, men blev saa ogsaa ad Lovgivningens Vej afbrudt ved disse Forordninger af 1736 og 1759.

Men disse Forordninger, som vare givne dels for det kristelige Liv, for den kristelige Børnelærdom, dels for Skolen og den almindelige Oplysnings Udbredelse, vare og ere ikke længere tidssvarende, og jeg vilde ønske, at man kom bort fra dem og fik dem ud af Verden. Thi disse gamle Lovbestemmelser, som bestaa, uden at man tager Hensyn til dem i det praktiske Liv, volde Skade. De vænne Befolkningen til at se paa Lovbestemmelser som noget, man kun holder, hvis man finder det praktisk og belejligt, men en saadan Opfattelse bør den almindelige Befolkning aldrig faa. Thi kan en Mand eller en Kvinde eller nogle Mænd og nogle Kvinder have Ret til at sætte sig ud over Lovbestemmelser i den ene Henseende, hvorfor have saa andre ikke Ret til at sætte sig ud over Lovens Bestemmelser i andre Henseender? Jeg ønsker, at mange af disse gamle Lovbestemmelser, som vi have paa det kirkelige Omraade, maatte skaffes ud af Verden, og at man maatte faa Bestemmelser, som svarede til Livets og Nutidens Krav. Nu kommer jeg tilbage til de historiske Data, og jeg vil altsaa nævne, at Kirkestyrelsen i 1883 mere saa i Papirerne end paa, hvad Livet krævede. Da der i Papirerne stod, at Rasmus Lund paa ingen Maade maatte bære sig saadan

ad, som han gjorde, kendte de ingen anden Udvej til at faa Sagen i Orden end at tage Anerkendelsen bort fra Rasmus Lund og Valgmenigheden deroppe og lade Lovens Bestemmelser bestaa. Jeg finder det i øvrigt overordentlig prisværdigt, at Ministeren har ladet optrykke disse Forordninger og Bestemmelser til Medlemmernes Vejledning om, hvad der er sket tidligere.

Valgmenigheden i Øster Jølby besluttede sig imidlertid til at blive sammen som Frimenighed, skønt Anerkendelsen for deres Præst altsaa var tagen bort, og de saaledes ikke længere kunde være nogen Valgmenighed. Men Administrationen hævdede nu, at de Handlinger, der bleve udførte af en Præst i en saadan Frimenighed, vare aldeles uden Betydning folkekirkeligt set. Jeg mener ikke, der er saa meget at sige til, at Administrationen optraadte paa den Maade. Hovedfejlen fra Administrationens Side ligger i, hvad jeg forud har nævnt. Daab blev altsaa betragtet for at være Hjemmedaab, Konfirmation betragtet for ingenting at være og Attest om Konfirmation altsaa betydningsløs ligesom Brudevielse blev betragtet for ikke at være Brudevielse, naar disse Handlinger bleve udførte af Rasmus Lund. Han var ikke Statsembedsmand og kunde derfor ikke udføre Brudevielse, og det bestemtes, at Folkekirkens Præster ikke maatte tale eller udøve Sakramenternes Forvaltning i Frimenighedskirkerne. Det var de Bestemmelser, som fra Administrationens Side bleve tagne.

Det, som her foregik i 1883, vakte jo nogen Opsigt, og her i København holdtes et Menighedsmøde den 12. Februar, hvor en offentlig Erklæring vedtoges af Præster og Lægfolk med Vilhelm Birkedal i Spidsen. Jeg har Lyst til at citere denne Erklæring, fordi den er saa betegnende for Opfattelsen den Gang af, hvad der var foregaaet. Den lyder saaledes: „Statens Anerkendelse af Valgmenigheden paa Mors er tagen tilbage. Overfor denne Kendsering føle vi os opfordrede til at erklære følgende: Vi se med Glæde af Valgmenighedspræsten R. Lunds Udtalelse i „Morsø Folkeblad“, at han og hans Menighed ikke ville gaa ud af den danske Folkekirke eller ville betragte sig som værende udenfor. Vi kunne ikke andet end for vort Vedkommende gøre gældende, at vi naturligvis betragte Valgmenigheden paa Mors som staaende paa samme Kirkegrund som hele den troende danske Menighed, og at derfor det samme Broderbaand binder os sammen som før, samt at vi ville det